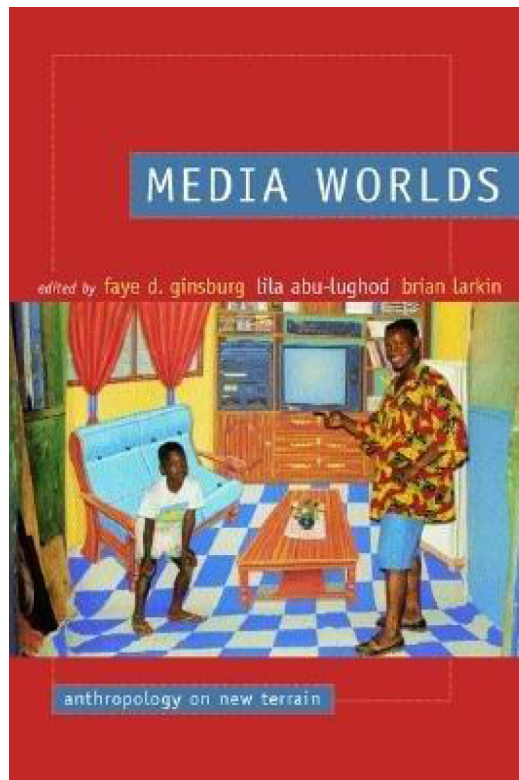

แนะนำหนังสือ

Media Worlds : Anthropology on New Terrain

ธีรดิษฐ์ บรรเทิง*

สื่อมวลชนถูกมองว่าเป็นหัวข้อต้องห้ามของมานุษยวิทยา เพราะมันมีกลิ่นไอของความทันสมัยมากเกินไปจากกระบวนทัศน์ของการศึกษาแบบมานุษยวิทยาดั้งเดิม จนนำไปสู่การศึกษาสื่อเล็กๆน้อยๆซึ่งซ้ำกว่าเพื่อนสังคมศาสตร์ในสาขาอื่นๆ แม้จะมีความพยายามอยู่บ้างเพื่อศึกษาคุณลักษณะและภาพยนตร์โฆษณาชวนเชื่อจากเอกสารทางวัฒนธรรมในปี 1940 (Mead และ Metraux, 1953), (Bateson, 1943) ความสัมพันธ์ทางสังคมของภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดในปี 1950 การศึกษาผลกระทบของสื่อมวลชนในแอฟริกาในปี 1967 (Powdermaker 1950, 1967) การผลิตภาพยนตร์ชวานาวาโจในปี 1960 (Worth, Adair และ Chalfen [1972] 1997) และสิ่งที่ Sol Worth (1980) เรียกว่า มานุษยวิทยาจากการสื่อสารด้วยภาพ “The

* ปริญญาโท นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตรพัฒนาการ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ช่วยวิจัย ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Anthropology of Visual communication” จนเมื่อถึงปลายปี 1980 ที่นักมานุษยวิทยาเริ่มหันมาสนใจระบบสื่อและการปฏิบัติทางสังคม

เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการ ของสื่อและความเกี่ยวข้องกับมานุษยวิทยาข้างต้น ผู้อ่านสามารถศึกษาได้จาก หนังสือ **“Media Worlds : Anthropology on New Terrain”** หรือแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า **“โลกแห่งสื่อ : มานุษยวิทยาในผืนแผ่นดินใหม่”** ซึ่งเป็นหนังสือแนวสื่อและมานุษยวิทยาร่วมสมัย (Media Studies and Contemporary Anthropology) จากการรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสื่อ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การย้ายถิ่นฐานทางภูมิศาสตร์ การเผชิญหน้าระหว่างความเป็นเมืองกับชนบท ของ Faye D. Ginsburg, Lila Abu-Lughod และ Brian Larkin (2002) มีจำนวน 414 หน้า ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 2002 จากสำนักพิมพ์ University of California Press เนื้อหาของหนังสือเป็นการรวบรวมงานเขียนที่น่าสนใจจากนักวิชาการที่ทำงานในวงการศึกษาวรรณกรรม อุตสาหกรรมสื่อ และชาติพันธุ์วิทยา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 บท และบทความจำนวน 20 เรื่อง

วัฒนธรรมและชนกลุ่มน้อย

โดยบทที่ 1. “ผู้ที่อยู่ในกิจกรรมทางวัฒนธรรมและการเรียกร้องของชนกลุ่มน้อย” (Cultural Activism and Minority Claims) มีบทความที่น่าสนใจ ได้แก่

การใช้สื่อของชาวอะบอริจิน ชาวพื้นเมืองประเทศออสเตรเลีย จากงานเขียนของ Faye D. Ginsburg (1993, 1994) ในเรื่อง **จากความทรงจำ: การทบทวนสัญญาดั้งเดิมในสื่อท้องถิ่น** ที่มีการยกประเด็นเรื่องพลเมือง พื้นที่สาธารณะภายใต้กรอบและข้อบังคับทางสังคม ส่วนหนึ่งของบทความจะอยู่ที่การใช้สื่อท้องถิ่นเป็นเวทีสำคัญเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองเชิงกลยุทธ์ของชาวอะบอริจินซึ่งเป็นชาวพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ใกล้ชิดกับสังคมเมืองของออสเตรเลีย โดยใช้ประโยชน์จากผู้สร้างภาพยนตร์อะบอริจินชาวออสเตรเลียเพื่อเรียกร้องตัวตนของชาวพื้นเมืองที่อยู่ในกรอบให้มีความเป็นสากลมากขึ้นอันเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงสถานะทางวัฒนธรรม เช่นเดียวกับงานเขียนของ Meg McLagan (1996) ที่ได้ศึกษากิจกรรมทางวัฒนธรรมในชิเบตในเรื่อง **“การมองภาพที่แตกต่าง นักกิจกรรมทางวัฒนธรรมและสื่อมวลชนในชิเบต”** ในการใช้สื่อเพื่อสร้างการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมซึ่งได้รับความสนใจจากนักวิชาการหลายท่านโดยเขาได้อธิบายให้เห็นถึงความตึงเครียดที่อยู่ในการพยายามเคลื่อนไหวของชิเบต มีการใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์โดยนักเคลื่อนไหวชาวชิเบตก่อการเปลี่ยนแปลงการใช้กลยุทธ์ในการเข้าถึงสื่อ การเคลื่อนไหวทางการเมืองระดับชาติและระดับนานาชาติ

นอกจากนี้ยังมีมุมมองที่ชี้ให้เห็นว่านักมานุษยวิทยายังมีส่วนร่วมและการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มคนพื้นเมืองได้อย่างรวดเร็ว โดยยังมองเห็นวัฒนธรรมทางการเมืองและความเป็นไปได้ในการควบคุมสื่อ จากงานเขียนเรื่อง **“สื่อทัศนภาพลักษณะของคนพื้นเมือง และการสนับสนุนของสื่อในอเมริกาเหนือ”** ซึ่งเขียนโดย Harald E. L. Prins (1989, 2001) ที่ได้พูดถึงคนพื้นเมืองอเมริกันกับบทบาทผ่านสื่อมวลชน

ชาวคาตาปโบนักกิจกรรมและนักข่าวชาวGranadaกำลังรวบรวมข้อมูลเพื่อต่อต้านเงินทุนของธนาคารโลกในการสร้างเขื่อนที่จะก่อให้เกิดน้ำท่วมในพื้นที่ของชนพื้นเมือง (ถ่ายภาพโดย: Alex King ภายใต้ผลงานของ Terence Turner)

งานเขียนชิ้นสำคัญของชาวคาตาโป ในเรื่อง “การแสดง, การเมือง, กระบวนการถ่ายภาพทางวัฒนธรรมในวิดีโอพื้นเมือง จุดเด่นที่สำคัญและตัวอย่างจากชาวคาตาโป” เขียนโดย Terence Turner (1990, 1997) เป็นการศึกษาการใช้วิดีโอ ภาพยนตร์ และเหตุการณ์จากสื่อต่างๆ เป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวใจสำหรับการเรียกร้องอธิปไตยทางการเมือง โดยมีการใช้สื่อเป็นประโยชน์เพื่อเรียกร้องการสนับสนุนจากกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม องค์กรการเมือง ความคิดเห็นจากสาธารณะ รวมถึงความคิดเห็นจากประชากรทั่วโลก อีกทั้งภายในบทยังมีการพูดถึงความกังวลของผลกระทบในการทำลายวัฒนธรรมมวลชน (Mass Culture) โดยการแสดงความคิดเห็นจากนักวิชาการจาก Frankfurt school อีกด้วย

นโยบายทางวัฒนธรรมและรัฐชาติ

ในบทที่ 2. “นโยบายวัฒนธรรมและรัฐชาติ” (the Cultural Politics of Nation-States) มีบทความที่น่าสนใจได้แก่เรื่องของการผลิตรายการโทรทัศน์ในอียิปต์ที่เรียกว่า “Melodrama” ซึ่งเป็นผลผลิตจากนักวิชาชีพชนชั้นกลางในประเทศเพื่อส่งเสริมการเป็นพลเมืองที่ดีโดยถ่ายทอดออกมาผ่านสื่อในอียิปต์ จากบทความของ Lila Abu-Lughod (1998) ในเรื่อง ““Egyptian Melodrama” เทคโนโลยีของเรื่องราวสมัยใหม่ ?”

การใช้ละครโทรทัศน์ “Ramayan” เสริมสร้างชาตินิยมในประเทศที่ใช้ศาสนาฮินดูอย่างเรื่อง “มหากาพย์การประกวด: โทรทัศน์และเอกลักษณ์ทางศาสนาในอินเดีย” ซึ่งเขียนโดย Purnima Mankekar (1999) ที่ได้แสดงให้เห็นถึงการสอดแทรกเรื่องราวของศาสนาฮินดูเข้าไปในเนื้อหาละครแม้ว่าผู้ผลิตจะไม่ได้เจตนาที่จะสอดแทรกเนื้อหาศาสนาลงไป แต่อันเดียวกับวัฒนธรรมฮินดูเปรียบเสมือนสิ่งเดียวกันซึ่งแยกออกจากกันได้ยาก

Annette Hamilton (1987, 1993) ได้วิเคราะห์วิธีการใช้สื่อของรัฐเพื่อสร้างความรู้สึกรักชาติในประเทศไทย ผ่านการออกอากาศของสื่อมวลชนในช่วงเวลาที่โดดเด่นในรูปแบบของเรื่องราวของราชวงศ์ผ่านข่าวในพระราชสำนักในขณะที่เทคโนโลยีการสื่อสารรูปแบบอื่นๆ ถูกถ่ายทอดผ่านภาพถ่ายเคเบิลรวมถึงวีดีโอ ซึ่งประชาชนได้ถูกซึมซับถึงในระดับท้องถิ่น จากบทความเรื่อง **“รูปภาพแห่งชาติ : สื่อไทยและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม”** เช่นเดียวกับบทความเรื่อง **“โทรทัศน์, เวลา และภาพลักษณ์ของชาติในเบลีซ”** ของ Richard R. Wilk (1993) ซึ่งมีการใช้สื่อมวลชนในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติในเบลีซเป็นต้น

ผู้เขียนได้หยิบยกประเด็นประเด็นปัญหาที่สำคัญในเรื่องการใช้ทฤษฎีที่ซับซ้อนมากที่สุดคือการที่ต้องพิจารณาผลกระทบในเรื่องการใช้นโยบายของสื่อโดยรัฐบาลหรือการใช้ประโยชน์ในระดับชาติซึ่งวิทยุและโทรทัศน์ส่วนใหญ่ถูกควบคุมโดยรัฐหรืออยู่ภายใต้กำมือของผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม (Culture Industry) โดยมีการหยิบยกแนวคิดการเซ็นเซอร์ตัวเองของสื่อ และการเข้ารหัสและถอดรหัสของสาร จากแนวคิดของ Stuart Hall (1980) มาอธิบายด้วย

การข้ามชาติของสื่อ

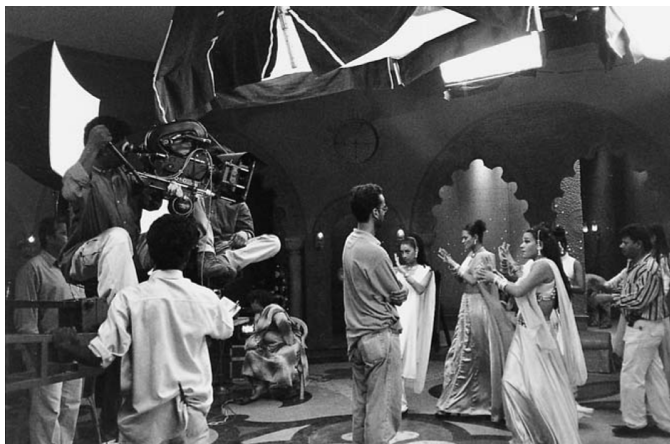
ในบทที่ 3. วงจรข้ามชาติ (Transnational Circuits) พูดถึงเรื่องราวของผลกระทบของการข้ามวัฒนธรรมของสื่อจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง การใช้สื่อร่วมสมัยของตะวันตกเป็นตัวแทนความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งมีเรื่องของการเมืองจากประเทศมหาอำนาจที่คอยสนับสนุนการใช้สื่อในการครอบงำทางวัฒนธรรมอันนำไปสู่การควบคุมวัฒนธรรมโลกจากจักรวรรดินิยมทางวัฒนธรรม (Cultural Imperialism) และสื่อระดับโลก บทนี้มีบทความที่น่าสนใจ เช่นเรื่อง **“สื่อมวลชนและประเด็นข้ามชาติในเซี่ยงไฮ้”** ซึ่งเขียนโดย Mayfair Mei-hui Yang (1996) โดยเขาได้ศึกษาวัฒนธรรมข้ามชาติที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสื่อในจีน หลังยุคของเหมา เจ๋อตง รวมถึงการกลายเป็นทุนนิยมของจีน จากการส่งผลกระทบและครอบงำไปทั่วโลกจากการข้ามชาติของสื่อระดับโลกของจีน (Transnational Chinese Global Media) โดยเขาเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า “Traveling Culture” หรือ การเดินทางของวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงภาษาจีนได้ถูกนำไปใช้ในต่างประเทศมากขึ้นนอกจากจะมีการทำความเข้าใจในเรื่องต้นกำเนิดของสื่อมวลชนในอเมริกาหรือยุโรปแล้ว บทความเรื่อง **“แผนการมาร์แชลของจิตใจ: เศรษฐศาสตร์การเมืองของละครโฉบโอเปร่าในคาซัคสถาน”** ซึ่งเขียนโดย Ruth Mandel (1998) ยังได้อธิบายถึงลัทธิทุนนิยมในคาซัคสถานจากการครอบงำของระบบเศรษฐกิจเชิงพาณิชย์ซึ่งประชาชนถูกครอบงำให้รับสารผ่านชมละครอย่างน่าสนใจทีเดียว ส่วนเรื่องของ **“สื่อแผนที่ของมั่งในพื้นที่ยลลัดถิ่น”** ซึ่งเขียนโดย Louisa Schein (1998) ได้อธิบายวิธีการของมั่งในการเดินทางมายังสหรัฐอเมริกาหลังสงครามเวียดนามสิ้นสุดลง เนื้อหาได้ถูกถ่ายทอดจากพฤติกรรมและวัฒนธรรมของชาวมั่งในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งวิธีการสร้างชุมชนของชาวมั่ง วีดีโอสารคดีชีวิตของชาวมั่ง และอุตสาหกรรมสื่อของชาวมั่ง ผ่านสายตาและมุมมองของนักมานุษยวิทยา สื่อไว้ได้อย่างน่าสนใจ

ภาพของ Louisa Schein (1998) ที่ได้จากการศึกษา Steve Thao นักข่าวจากหนังสือพิมพ์ "Hmong Tribune" และเคเบิลทีวีโซวไรยการ "Minnesota Hmong cable show" ที่ได้สัมภาษณ์ผู้หญิงชาวฮังผ่านกล้องวิดีโอใน Washington, D.C.

สังคมแห่งการผลิต

ในบทที่ 4. สังคมแห่งการผลิต (The Social Sites of Production) นักมานุษยวิทยาได้นำเสนอวิธีการใหม่ๆ ของงานภาคสนามและการศึกษาข้อมูลเชิงลึกโดยมีบทความที่น่าสนใจ เช่น "สารคดีผ่านทีวีสาธารณะของชาวอเมริกัน" เขียนโดย Barry Dornfeld (1998) การศึกษารายการทางการค้าที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้ชมผ่านงานเขียนเรื่อง "วัฒนธรรมในโฆษณาโลก : การผลิตของ the Latin Look" ของ Arlene Duvila (2001) ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงแค่การขายสินค้าทางการตลาดเท่านั้นแต่เป็นการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมผ่านสื่อ ซึ่งมีผลกระทบต่อแนวคิดเกี่ยวกับเชื้อชาติและภาษาที่แตกต่างกัน

Tejaswini Ganti (2000) ได้ถ่ายภาพของสตูดิโอบอลลิวูดในบอมเบย์ (Bombay's Mehboob Studios) ประเทศอินเดียเพื่อการศึกษาวัฒนธรรมของสื่อในอินเดีย

การกลายเป็นโลกอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของอินเดียที่รู้จักกันในชื่อ บอลลีวู้ด (Bombay's Bollywood) จากงานเขียนเรื่อง “อุตสาหกรรมภาพยนตร์ในบอมเบย์และการกลายเป็นอุตสาหกรรม ฮอลลีวู้ดอินเดีย” ของ Tejaswini Ganti (2000) รวมถึงงานเขียนที่น่าสนใจในการศึกษารายการทอล์คโชว์ยอดนิยมของโบลีเวีย อย่างรายการ The Open Tribunal ซึ่งได้เชิญชาวบ้านที่ยากจนมาอธิบายปัญหาทางสังคมและข้อเรียกร้องของพวกเขา และบางครั้งชาวบ้านได้รับการช่วยเหลือเยียวจนกลายเป็นเรื่องพื้นฐานที่ได้รับความสนใจจากพรรคการเมืองเพื่อช่วยเหลือและหาเสียงเลือกตั้ง จากงานเขียนเรื่อง “การศึกษาสื่อชาติพันธุ์ในพื้นที่สาธารณะของโบลีเวีย” ของ Jeff D. Himpele (1996)

ภาพ Jeffrey D. Himpele (1996) คนทางขวาซึ่งเป็นพิธีกรในรายการทอล์คโชว์ “The Open Tribunal” ของโบลีเวีย

สังคมแห่งเทคโนโลยี

บทที่ 5. ชีวิตท่ามกลางสังคมแห่งเทคโนโลยี (The Social Life of Technology) ในบทนี้จะเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับ “Ethnography of Media” ซึ่งเป็นการวิเคราะห์บริบททางสังคมของสื่อที่มีต่อชาติพันธุ์ของคนในสังคมต่างๆ โดยมีบทความที่น่าสนใจ เช่น การนำเสนอพื้นที่สาธารณะ (Public Space) ของชาวไนจีเรียที่ถูกควบคุมอาณาบริเวณทางสังคม โดยมีสิ่งหนึ่งคือโรงภาพยนตร์ที่เปรียบเสมือนห้องสมุดแห่งการเรียนรู้ขนาดใหญ่ที่เปิดโลกกว้างของพวกเขา แต่ก็ต้องเผชิญกับการคัดค้านการก่อสร้างอันเกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องของสีผิว ผ่านงานเขียนเรื่อง “นัยสำคัญของโรงละครภาพยนตร์ของไนจีเรียตอนเหนือ” (Brian Larkin, 1997)

Debra Spitulnik (1998) ได้ถ่ายภาพชาวแซมเบียที่กำลังเปิดรับสื่อวิทยุ

การศึกษาการเผยแพร่วิทยุในประเทศแซมเบียของ Debra Spitulnik (1993, 1998) ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัยในประเทศอาณานิคมที่กำลังพัฒนาโดยเธอได้ศึกษาโฆษณาทางวิทยุหรือวิทยุเพื่อการฟังวิทยุ ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของชาวแซมเบีย ในงานเขียนเรื่อง **“เทคโนโลยีและผู้รับสารที่หลงใหล: การทบทวนสัญญาณผ่านวัฒนธรรมของรายการวิทยุในแซมเบีย”**

ยังมีเรื่องของสื่อเพื่อการแสดงทางศาสนาของบาทลี ผ่านงานเขียนของ Mark Hobart (1999) เป็นการอธิบายการเล่นบทบาททางวัฒนธรรมในโรงละครและในโทรทัศน์ ซึ่งเขาได้วิเคราะห์ความแตกต่างของความเชื่อทางศาสนาที่ส่งผลต่อการแสดงในโรงละครและการนำเสนอผ่านทางโทรทัศน์ ในงานเขียนเรื่อง **“อยู่หรือตาย ? โรงละครและโทรทัศน์ในบาทลี”** นอกจากนี้งานเขียนเกี่ยวกับประเทศไทยอีกชิ้นหนึ่งของ Rosalind C. Morris (2000) ได้อธิบายถึงอุตสาหกรรมสุรา เศรษฐศาสตร์การเมืองและการตลาดเกี่ยวกับสุราที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนไทย และวัฒนธรรมการใช้สุราเป็นสัญลักษณ์ในการรักษามิตรภาพระหว่างบุคคลของคนไทย ในงานเขียนเรื่อง **“สื่อและความสัมพันธ์กับสื่อในยุคสารสนเทศของประเทศไทย”**

หนังสือ Media Worlds : Anthropology on New Terrain เล่มนี้ แม้จะตีพิมพ์มาเป็นเวลาหลายปีแล้ว แต่ความน่าสนใจยังคงมีอยู่ครบถ้วนเพื่อผู้ที่ต้องการศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์เมื่อต้องเผชิญหน้ากับสื่อ การศึกษาชาติพันธุ์ของคนในหลากหลายเชื้อชาติ เป็นการเปิดโลกทัศน์และการเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการศึกษามนุษยวิทยาในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ร่วมสมัยที่สำคัญจากเทคโนโลยี การสื่อสารและสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในปัจจุบัน สื่อได้เข้ามามีบทบาทต่อความเชื่อทัศนคติและหล่อหลอมเป็นพฤติกรรมใหม่ของคนในสังคม เช่น การเล่น Facebook และการใช้งานโทรศัพท์มือถือขณะรับประทานอาหารที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน นักวิชาการรุ่นใหม่ที่น่าสนใจศึกษาทางด้านวัฒนธรรมถ้าทำความเข้าใจเรื่องสื่อซึ่งเป็นอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญแล้ว จะทำให้มีความเข้าใจและเป็นการปรับตัวของเราเองเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในสังคมพลวัตได้อย่างดี อีกทั้ง

งานเขียนเล่มนี้ได้นำเสนองานเขียนที่สำคัญและน่าสนใจหลายชิ้น ที่สามารถนำไปต่อยอดองค์ความรู้และการศึกษาวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะทางด้านสังคมวิทยา มานุษยวิทยาและสื่อสารศึกษาได้อย่างดี

บรรณานุกรม

- Abu-Lughod, L. 1998. Television and the Virtues of Education: Upper Egyptian Encounters with State Culture. **Directions of Change in Rural Egypt**, edited by Nicholas Hopkins and Kirsten Westergaard, pp. 147–65. Cairo: American University in Cairo Press.
- Bateson, G. 1943. Cultural and Thematic Analysis of Fictional Films. **Transactions of the New York Academy of Sciences**, pp. 72–78. New York: Academy of Sciences.
- Dávila, A. 2001. **Latinos Inc. : The Marketing and Making of a People**. Berkeley: University of California Press.
- Domfeld, B. 1998. **Producing Public Television, Producing Public Culture**. Princeton, N.J. : Princeton University Press.
- Ganti, T. 2000. **Casting Culture: The Social Life of Hindi Film Production in Contemporary India**. Ph.D. diss., Department of Anthropology, New York University.
- Ginsburg, F. D. 1993. Aboriginal Media and the Australian Imaginary. **Public Culture special issue, Screening Politics in a World of Nations**, 5 (3): 557–78.
- _____. 1994. Culture/Media: A (Mild) Polemic. **Anthropology Today**, 10 (2): 5–15.
- Ginsburg, F. D., Abu-Lughod, L., and Larkin, B. 2002. **Media worlds : anthropology on new terrain**. Berkeley, University of California Press: University of California.
- Hall, S. 1980. **Encoding/Decoding. In Culture, Media, Language**. edited by Stuart Hall, Dorothy Hobson, Andrew Lowe, and Paul Willis, pp. 128–38. London: Hutchinson.
- Hamilton, A. 1987. Mass Media and Development in Thailand. **Proceedings of the Third International Conference on Thai Studies**. Vol. 2, pp. 45–55. Canberra: Australian National University.
- _____. 1993. Cinema and Nation: Dilemmas of Representation in Thailand. **East-West Film Journal**, 7: 81–105.
- Himpele, J. D. 1996. Film Distribution as Media: Mapping Difference in the Bolivian Cinemascape. **Visual Anthropology Review**, 12 (1): 47–66.
- Hobart, M. 1999. **The End of the World News: Articulating Television in Bali. Staying Local in the Global Village: Bali in the Twentieth Century**, edited by L. Connor and R. Rubinstein. Honolulu: University of Hawaii Press.

- Larkin, B. 1997. Indian Films, Nigerian Lovers: Media and the Creation of Parallel Modernities. **Africa**, 67 (3): 406–40.
- Mandel, R. 1998. Structural Adjustment and Soap Opera: A Case Study of a Development Project in Central Asia. **Central Asian Survey**, 17 (4): 629–38.
- Mankekar, P. 1999. **Screening Culture, Viewing Politics: An Ethnography of Television, Womanhood, and Nation in Postcolonial India**. Durham, N.C.: Duke University Press.
- McLagan, M. 1996. **Mobilizing for Tibet: Transnational Politics and Diaspora Culture in the Post-Cold War Era**. Ph.D. diss., Department of Anthropology, New York University.
- Mead, M., and Rhoda, M. 1953. **The Study of Culture at a Distance**. Chicago: University of Chicago Press.
- Morris, R. 2000. **In the Place of Origins: Modernity and Its Mediums in Northern Thailand**. Durham, N.C.: Duke University Press.
- Powdermaker, H. 1950. **Hollywood, the Dream Factory**. Boston: Grosset and Dunlap.
- Prins, H. L. 1989. American Indians and the Ethnocinematic Complex: From Native Participation to Production Control. **Eyes across the Water**, edited by Boonzajer Flaes, pp. 80–90. Amsterdam: Het Spinhof.
- _____. 2001. Resolving a Native American Tribal Membership Dispute. **Cultural Anthropology**, by W. Haviland, 10th ed., pp. 306–8. Fort Worth, Tex.: Harcourt College Publishers.
- Schein, L. 1998. Importing Miao Brethren to Hmong America: A Not So Stateless Transnationalism. **Cosmopolitics: Thinking and Feeling beyond the Nation**, edited by Pheng Cheah and Bruce Robbins, pp. 163–91. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Spitulnik, D. 1993. Anthropology and Mass Media. **Annual Review of Anthropology**, 22: 293–315.
- _____. 1998. **Media Connections and Disconnections: Radio Culture and the Public Sphere in Zambia**. Durham, N.C.: Duke University Press.
- Terence, T. 1990. Visual Media, Cultural Politics and Anthropological Practice: Some Implications of Recent Uses of Film and Video among the Kayapo of Brazil. **CVA Review (Commission on Visual Anthropology, Montreal)**, Spring: 8–13.
- _____. 1997. Comment on J. Weiner, “Televsualist Anthropology.” **Current Anthropology**, 38 (2): 226–32.
- Wilk, R. R. 1993. “It’s Destroying a Whole Generation”: Television and Moral Discourse in Belize. **Visual Anthropology**, 5: 229–44.

- Worth, S, John A., and Chalfen R. [1972] 1997. **Through Navajo Eyes, with a new introduction, afterword, and notes by R. Chalfen.** Albuquerque: University of New Mexico Press.
- Worth, S. 1980. Margaret Mead and the Shift from “Visual Anthropology” to “The Anthropology of Visual Communication.” **Studies in Visual Communication**, 6: 15–22.
- Yang, M. M. 1996. Tradition, Traveling Anthropology, and the Discourse of Modernity in China. **The Changing Nature of Anthropological Knowledge, edited by Henrietta Moore**, pp. 93–114. London: Routledge.